

УДК 378

Міро І.М. аспірант спеціальності 073 Менеджмент, асистент кафедри менеджменту
Науковий керівник: Іванова М. І., д.е.н., професор кафедри менеджменту
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КРЕАТИВНОГО РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах глобальних економічних та соціальних змін, зокрема в умовах війни, в якій живе Україна та український бізнес останні роки, підприємці стикаються з необхідністю швидкої адаптації, інноваційного розвитку та підтримки ефективної діяльності своїх співробітників. Оскільки традиційні моделі управління виявились неефективними в кризових ситуаціях, багато компаній звертаються до нових інструментів, які дозволяють оптимізувати роботу персоналу, зберегти мотивацію та створювати інноваційні рішення для швидкого реагування в умовах невизначеності. Одним з таких інструментів є дизайн-мислення, що ґрунтується на емпатії, креативному підході до вирішення проблем та інтеграції різних точок зору в процес створення рішень.

Ключовим інструментом інноваційного кризового управління в умовах війни є дизайн-мислення. Цей інноваційний підхід дозволяє ефективно та креативно вирішувати складні проблеми та розробляти інноваційні нестандартні рішення в умовах невизначеності та обмежених ресурсів. це особливо ефективно в ситуаціях та викликах, з якими стикається України в нинішніх умовах.

Головним аспектом дизайн-мислення є його людиноцентричний підхід. В умовах гуманітарної кризи, яку спричинила війна, це набуває особливої важливості. Цей підхід підвищує стійкість організацій в кризових умовах. В українському контексті це може виражатись в розробці різних соціальних програм та послуг, які будуть враховувати реальні потреби та досвід людей, які постраждали від війни [1].

Дизайн-мислення базується на принципах креативності, співпраці, емпатії та швидкого прототипування рішень. Хоча цей підхід був спочатку розроблений для дизайнерів і архітекторів, він швидко знайшов застосування в бізнесі та управлінні. Відома цитата Стіва Джобса: «Дизайн – це не тільки те, як виглядає продукт і відчувається. Дизайн – це те, як він працює». Дизайн-мислення дозволяє організаціям створювати інноваційні продукти, послуги та процеси, які відповідають реальним потребам споживачів, а також вирішують проблеми бізнесу та суспільства. Такий підхід здобув популярність у бізнесі, особливо в компаніях, що орієнтуються на інновації, таких як Google, Apple, IDEO та інші.

Основні етапи дизайн-мислення:

- 1) емпатія – розуміння потреб і проблем користувачів через спостереження та інтерв'ю;
- 2) окреслення проблеми – визначення чіткої проблеми, яку необхідно вирішити;
- 3) ідеяція – генерація ідей та концепцій для розв'язання проблеми;
- 4) прототипування – створення реальних або віртуальних прототипів для перевірки ідей;
- 5) тестування – перевірка рішень і прототипів на практиці, їх коригування на основі отриманих відгуків.

Ці етапи дозволяють застосовувати дизайн-мислення в будь-яких умовах, зокрема в умовах війни, коли необхідно швидко адаптуватися до змін і знаходити нові підходи до

вирішення існуючих проблем у кризових ситуаціях, оскільки цей підхід передбачає постійну взаємодію з реальними проблемами і потребами людей. В умовах війни організації, які застосовують дизайн-мислення, можуть:

- швидко визначати проблеми, пов'язані з нестабільністю, та пропонувати нові стратегії для їх подолання;
- розвивати нові методи комунікації і колаборації між командами, що є критично важливим в умовах постійної змінності та стресу;
- створювати інноваційні рішення для збереження ефективності бізнес-процесів навіть за відсутності повних ресурсів;
- підвищувати моральний стан працівників шляхом залучення їх до процесу творчого вирішення проблем і надання їм більшої автономії в роботі.

Одним з прикладів успішного застосування дизайн-мислення є адаптація компаній до роботи в умовах війни, коли значна частина персоналу змушена працювати віддалено. Підприємства, які застосовують підхід дизайн-мислення, здатні швидко змінювати свої процеси, щоб підтримати ефективність роботи на відстані. Це включає створення нових комунікаційних каналів, удосконалення процесу збору даних і прийняття рішень у віддаленому режимі, а також застосування нових інструментів для команди. Щодо статистичних даних по Україні згідно кількості вакансій, які пропонують дистанційну роботу виросла на 39% порівняно з довоєнним періодом. В м. Київ кількість віддалених пропозицій збільшилася на 96%, в м. Харків на 68%, у м. Львів на 35%, в м. Одеса на 34% та в м. Дніпро на 16%[2].

В умовах війни саме креативність і гнучкість стають вирішальними факторами для успіху компанії. Дизайн-мислення сприяє розвитку таких навичок у співробітників, адже цей підхід орієнтований на пошук нестандартних рішень та готовність до змін. Важливо, щоб організації активно інвестували в розвиток креативного потенціалу своїх працівників, особливо, коли стресові ситуації можуть паралізувати звичні механізми прийняття рішень. Дизайн-мислення, яке базується на постійному тестуванні ітераційних рішень, допомагає команді не боятися помилок і вчитися на них.

Дизайн-мислення сприяє розвитку креативного потенціалу персоналу через:

- 1) залучення співробітників до процесу створення рішень. Дизайн-мислення стимулює співробітників бути більш активними і залученими до процесу прийняття рішень, що підвищує їх мотивацію та відчуття причетності до результатів;
- 2) покращення командної роботи. Цей підхід включає активну співпрацю між членами команди, що сприяє розвитку комунікаційних навичок, співпраці та креативності;
- 3) розвиток адаптивності та гнучкості. Здатність швидко адаптуватися до змінних умов є важливим аспектом не лише для персоналу, але й для організації в цілому. Дизайн-мислення допомагає розвивати ці навички завдяки своїй ітераційній природі;
- 4) стимулювання інновацій.

Важливо підкреслити, що використання дизайн-мислення як інструменту розвитку креативного потенціалу персоналу в умовах війни є надзвичайно ефективним підходом для подолання викликів, з якими стикаються організації. Дизайн-мислення дозволяє створювати інноваційні рішення, розвивати нові бізнес-процеси та ефективно управляти персоналом в умовах нестабільності. Крім того, він сприяє підвищенню морального стану працівників та зміцненню їх психологічної стійкості. Застосування цього підходу в бізнесі дозволяє покращити не лише управління персоналом, а й адаптацію до нових умов і швидкість реагування на зміни. В умовах війни, коли організації повинні бути гнучкими і готовими до змін, дизайн-мислення може стати не лише інструментом вирішення поточних проблем, а й

важливим фактором стратегічного розвитку

Перелік посилань

1. Lopushnyak, Halyna & Bondarenko, Svitlana & Dmytruk, Serhii. (2024). Дизайн-мислення як інструмент трансформації підходів до розвитку лідерства у соціальній сфері. *Journal of Scientific Papers Social development & Security*. 14. 261-295. 10.33445/sds.2024.14.4.21.
2. Дослідження та аналітика від robota.ua. Будні. Що потрібно знати про український ринок праці у 2024 році? URL: <https://is.gd/bgNlzT>